

Sociālā
uzņēmējdarbība
Latvijā

Labklājības ministrija

Sociālā uzņēmuma darbības pārskats

Vebinārs sociālajiem uzņēmumiem

31.03.2022

Labklājības ministrija

Sociālā uzņēmuma darbības pārskats

Vebinārs sociālajiem uzņēmumiem – 2022.gada 31.marts

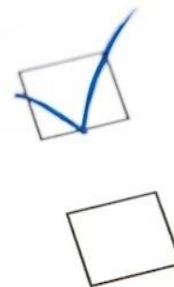
Darba kārtība

1. Sociālo uzņēmumu gada darbības pārskatu tiesiskais pamats, normatīvā regulējuma jaunumi
– Juris Cebulis, Labklājības ministrija
2. Ieteikumi sociālā uzņēmuma darbības pārskata aizpildīšanai
– Alīte Grobiņa, Labklājības ministrija
3. Jautājumi un atbildes

Labklājības ministrija

NORMATĪVĀ BĀZE

Sociālā uzņēmuma likums

- ❑ Spēkā no 2018.gada 1.aprīļa – **grozījumi spēkā ar 10.02.2022**

Saistītie Ministru kabineta noteikumi:

- ❑ Noteikumi par sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupām un sociālā uzņēmuma statusa piešķiršanas, reģistrēšanas un uzraudzības kārtību (27.03.2018. **MK noteikumi Nr. 173**) – **grozījumi spēkā ar 11.03.2022**
- ❑ Noteikumi par Sociālo uzņēmumu komisiju (20.02.2018. **MK noteikumi Nr. 101**)
- ❑ Noteikumi par komercdarbības atbalsta piešķiršanas nosacījumiem sociālajiem uzņēmumiem un atbalsta piešķiršanas kārtību (03.04.2018. **MK noteikumi Nr. 197**)
- ❑ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū" 9.1.1.3. pasākuma "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai" īstenošanas noteikumi (11.08.2015. **MK noteikumi Nr. 467**) – **pēdējie grozījumi spēkā ar 14.01.2022**

Labklājības ministrija

SOCIĀLAIS UZŅĒMUMS – PRASĪBAS (1)

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA), kas veic labvēlīgu sociālo ietekmi radošu saimniecisko darbību:

- statūtos noteikti **sociālie mērķi**
- dalībnieku sapulce ir pieņēmusi **lēmumu par sociālā uzņēmuma statusa iegūšanu**
- iegūto **peļņu nesadala**, bet iegulda statūtos noteikto mērķu sasniegšanai
- nodarbina **algotus darbiniekus** (vismaz 1 darbinieks) – **mērķa grupu nodarbinātajiem no 01.07.2022 noteiktas minimālās slodzes 10% vai 25% no pilnas slodzes (vidēji pārskata periodā)**
- demokrātiska (iesaistoša) uzņēmuma pārvalde:
 - uzņēmuma valdē vai padomē ir iesaistīts mērķa grupas pārstāvis **vai mērķa grupu pārstāvošas biedrības vai nodibinājuma pārstāvis, vai konkrētās jomas eksperts** vai
 - izveidota konsultatīvā institūcija, kurā ir iesaistīts mērķa grupas pārstāvis vai mērķa grupu pārstāvošas biedrības vai nodibinājuma pārstāvis, vai konkrētās jomas eksperts

! Nodrošina visā sociālā uzņēmuma darbības laikā

Labklājības ministrija

SOCIĀLAIS UZŅĒMUMS – PRASĪBAS (2)

Jaunas prasības sociālajam uzņēmumam:

- 1) tam saskaņā ar VID pieejamo informāciju **nav nodokļu, nodevu**, tai skaitā VSAOI, **parādu**, kas kopsummā pārsniedz 150 euro;
- 2) tam **nav pasludināts** juridiskās personas **maksātnespējas process vai uzsākta likvidācija**, tā saimnieciskā darbība nav apturēta vai pārtraukta;
- 3) tas **nav uzskatāms par administratīvi sodītu** par pārkāpumu:
 - a) **nodokļu jomā**, ja tas saistīts ar informatīvās deklarācijas par darba ņēmējiem iesniegšanas termiņa neievērošanu,
 - b) **darba tiesisko attiecību jomā**, ja tas saistīts ar darba līguma nenoslēgšanu rakstveida formā vai valsts noteiktās minimālās mēneša darba algas nenodrošināšanu, vai atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpšanu,
 - c) **darba aizsardzības jomā**, ja tas saistīts ar darbā notikuša nelaimes gadījuma neizmeklēšanu, kura rezultātā nodarbinātajam radušies smagi veselības traucējumi vai iestājusies viņa nāve, vai ja tas saistīts ar pārkāpumu, kas rada tiešus draudus nodarbināto drošībai un veselībai,
 - d) **patērētāju tiesību aizsardzības jomā**, izņemot gadījumu, kad pārkāpums ir novērsts un sabiedrības ar ierobežotu atbildību darbība ir savienojama ar sociālā uzņēmuma statusu,
 - e) **sociālā uzņēmuma darbības jomā**, izņemot gadījumu, kad pārkāpums ir novērsts un sabiedrības ar ierobežotu atbildību darbība ir savienojama ar sociālā uzņēmuma statusu;
- 4) tas pēdējā gada laikā nav izdarījis būtisku pārkāpumu **negodīgas komercprakses, reklāmas vai sociālā uzņēmuma darbības jomā** vai citu būtisku pārkāpumu, kas radījis vai varēja radīt kaitējumu mērķa grupas personai.

! Nodrošina visā sociālā uzņēmuma darbības laikā

Labklājības ministrija

SOCIĀLĀ UZŅĒMUMA DARBĪBAS NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI:

- pārskata gads sakrīt ar kalendāra gadu
- peļņu (jebkurā pārskata gadā gūto) nesadala dividendēs
- nav tiesīgs izdarīt dividenžu izmaksas vai izmaksas pamatkapitāla samazināšanas gadījumā, kā arī citas izmaksas īpašniekiem, piemēram, likvidācijas gadījumā
- mantu un finanšu līdzekļus atļauts izmantot tikai statūtos norādītajiem mērķiem
- ~~veido rezerves kapitālu, kurā ieskaita visu pārskata gada peļņu~~

Sociālais uzņēmums nav tiesīgs:

- veikt sistemātiskus darījumus ar vērtspapīriem vai nekustamo īpašumu, izņemot telpu iznomāšanu vai izīrēšanu
- darboties šādās jomās:
 - ✓ sprāgstvielu, ieroču un munīcijas ražošana un tirdzniecība,
 - ✓ alkoholisko dzērienu ražošana (izņemot mazās alkoholisko dzērienu darītavas),
 - ✓ tabakas izstrādājumu ražošana un tirdzniecība,
 - ✓ azartspēles un derības,
 - ✓ finanšu un apdrošināšanas darbības,
 - ✓ jomās, kas apdraud sabiedrības drošību un veselību
- izsniegt aizdevumus, izņemot aizdevumus mērķa grupām, ja tas paredzēts sociālā uzņēmuma statūtos

Labklājības ministrija

CITI NOSACĪJUMI

Ministru kabineta noteikumi Nr.173

- Darba integrācijas sociālajiem uzņēmumiem:
 - ✓ mērķa grupas nodarbinātības rādītājs darbības pārskata periodā – vismaz 50 %; **bet ja uzņēmumā ir 10 vai vairāk nodarbināto – vismaz 30 % (bet ne mazāk kā 5 nodarbinātie) (Altum grantu saņēmējiem – vēl jāveic grozījumi MK noteikumos Nr.467);**
 - ✓ mērķa grupas persona tiek nodarbināta darbavietā, kas izveidota no jauna vai kurā vismaz četrus mēnešus pirms tam nav tikusi nodarbināta ne-mērķa grupas persona;
- Sociālajiem uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus mērķa grupām – vismaz 30 % no visiem pakalpojumiem ir sniegti mērķa grupai
- Sociālajiem uzņēmumiem, kuri veic visai sabiedrībai nozīmīgas aktivitātes, kas rada ilgstošu pozitīvu sociālo ietekmi – jānorāda un ik gadus jāanalizē vismaz viens kvantitatīvs rādītājs, ar kuru mēra darbības rezultātus**
- Pienākums **10 darbdienu laikā** informēt Labklājības ministriju, ja mainījusies šāda informācija:
 - ✓ kontaktinformācija (tālruna numurs, elektroniskā pasta adrese)
 - ✓ tīmekļvietne (ja iesniedzējam tāda ir izveidota)
 - ✓ darbības vietas adrese
 - ✓ pamatdarbības veids un papildu darbības veids atbilstoši Eiropas Savienības Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas NACE 2. redakcijai
 - ✓ informācija par valdes vai padomes locekļa atbilstību mērķa grupai vai konsultatīvo institūciju, kurā ir iesaistīts mērķa grupas pārstāvis vai nozares eksperts
 - ✓ sociālais mērķis
 - ✓ mērķa grupa
 - ✓ **informācija par sabiedrības ar ierobežotu atbildību nodarbinātajām mērķa grupu personām**

Labklājības ministrija

ATBALSTS SOCIĀLAJIEM UZŅĒMUMIEM

Jaunumi

- ❑ Ar 28. februāri atvērta **pieteikšanās uz Altum grantiem** (būs atvērta, kamēr jaunie pieteikumi sasniegs kopējo summu ~ 3miljoni eiro)
 - ❑ Attiecīgi iespējams pieteikties uz **konsultatīvo atbalstu** biznesa plāna sagatavošanai
- ❑ Joprojām var pieteikties **VSAOI kompensācijām** par nodarbinātajiem ar invaliditāti un garīga rakstura traucējumiem – attiecas uz visiem sociālajiem uzņēmumiem, ne tikai darba integrācijas uzņēmumiem
- ❑ Jauna – 14. mērķa grupa darba integrācijas sociālajiem uzņēmumiem: **Ukrainas civiliedzīvotāji**
- ❑ ESF projekta «Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai» īstenošanas termiņš pagarināts līdz **2023. gada 31. decembrim**

Labklājības ministrija

KĀPĒC VAJADZĪGS DARBĪBAS PĀRSKATS?

Sociālo uzņēmumu uzraudzība

- ✓ prasību izpilde
- ✓ informācija par sociālo ietekmi
- ✓ padarītie un turpmāk veicamie uzdevumi

Komunikācija – informācija par darbību, problēmām, ierosinājumi. **Piemērs – Informatīvais ziņojums par sociālo uzņēmumu darbību un attīstību**

Paškontrole un plānošana

- ! Sociālais uzņēmums **katru gadu** līdz 1. maijam iesniedz LM iepriekšējā gada darbības pārskatu
- ! Lai gan Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 23. pants ļauj iesniegt 2021. gada pārskatus 3 mēnešus vēlāk, **sociālo uzņēmumu gada darbības pārskatiem šāds pagarinājums šogad netiek piemērots; ja nevar paspēt iesniegt 1.maijā, jāraksta iesniegums LM uz e-pastu: registracija.su@lm.gov.lv**

Labklājības ministrija

PALDIES!

www.lm.gov.lv
registracija.su@lm.gov.lv

Tālrunis: 64331822
O., C. 9:00 – 12:00

